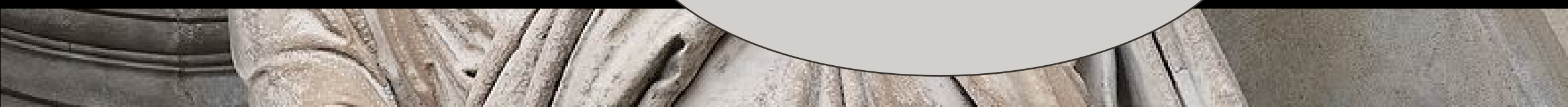

**ODTEĎ
BUDETE
SEKAT
LATINU!**

**ORGANIZAČNÍ
POKYNY**

Docházka

- Bude se zaznamenávat!
- max. neomluvené 3 absence

Náplň kurzu

- učebnice:
  - J. Mikulová. ZÁKLADNÍ KURZ LATINY I. Brno, 2014.
  - lekce 1–11

Co je třeba, abyste byli připuštěni k zápočtu

- domácí příprava
- účast na hodinách
- splnění dvou průběžných testů – v součtu 65 %

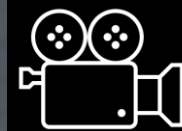
Ukončení předmětu

- písemný test (úspěšnost na 65 %)

**LATINA?
K ČEMU?**

Proč se učit latinsky?

- dovednost učit se a poznávat obecně
- poznání mateřského jazyka
- logické myšlení, myšlení v souvislostech

- využití v dalších oborech
  - historie
  - jazykověda
  - románské jazyky
  - hudební věda

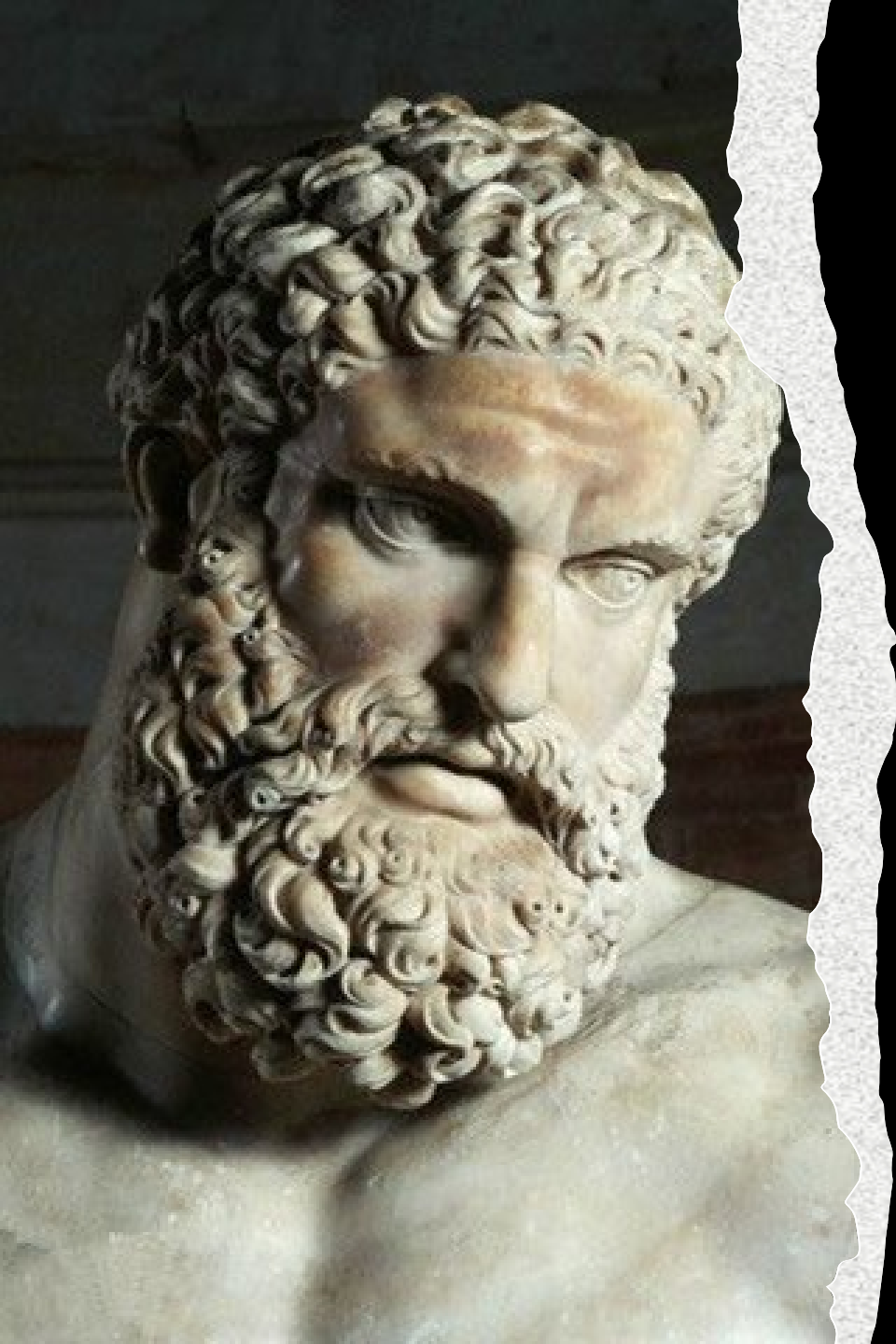
In tuemini mariani amare flentē tamare
lente

Ex dormitione et quietatione spon-
si in uespere grandis secuta est
desolatio uirginis et matris marie
Et iuxta ieremie uaticinium luctum un-
geruti fecit sibi et planctum amarum. Sy-
meonisq; gladio transuerberata flens et

luctu plorantibus sunt ibertu
ingreditur quā femine multe
videntes motu pietate super
istius dolore queruntur ad huc
nuy amitz Et istam quodā
amblytes post istā eam tamē
tabantur plorantes Plorantē
iqi mte que spatēbant

Ex dormitione et quietatione
sponsi in uespere grandis
secuta est desolatio uirginis et matris
marie Et iuxta ieremie uati-
cium luctum ungeruti fecit sibi
et planctum amarum Symeonisq;
gladio transuerberata flens et

Není latina jako latina

- archaická (od 7. stol. př. n. l.)
- **klasická (1. stol. př. n. l.)**
- pozdní (cca 200–800 n. l.)

- středověká
- humanistická
- moderní

- církevní
- místní dialekty...

ČTE SE TO
TAKHLE...

- Různé druhy výslovnosti

- „středověká“ – [Cicero, Cézar]
- restituovaná – [Kikero, Kaisar]
- a další...

- Vokály (samohlásky)

- jako v češtině (krom Y)
- krátké: a, e, i, o, u
- dlouhé: ā, ē, ī, ō, ū

Diftongy (dvojhlásky)

diftong	výslovnost	příklad
ae	[é]	maestus [méstus] (smutný)
oe	[é]	poena [péna] (trest)
au	[au]	aurum [aurum] (zlato)
eu	[eu]	eheu! [eheu] (ach!)

Pozor, některá slova se čtou jinak:

- aer [aér] (vzduch)
- poeta [poéta] (básník)
- Naznačeno ve slovníku: aër, aēr

Eheu!

Konsonanty (souhlásky)

Čtení „c“ [k/c]

- [k]
  - před a, o, u (pomůcka „kukačko“)
    - causa [kauza], cōnsul [kónzul], cūra [kúra]
  - před konsonantem
    - facta [fakta]
  - na konci slova
    - sīc [sík]

A black and white photograph of a crow perched on a stone sculpture of a man's face. The man's mouth is open as if speaking. A speech bubble points to the man's mouth, containing the Latin word 'Ecce!'. The background is a light, overcast sky. A vertical white tear-like line separates the image from the text on the right.

Konsonanty (souhlásky): Čtení „c“ [k/c]

- [c]

- před e, i, ae, oe

- Cicero [Cicero], Caesar [Cézar], coepī [cépí]

- Zdvojené c

- ecce [ekce] (ec + ce)

- accūsō [akúzó]

Ecce!

Čtení hláskové skupiny „ti“

- [ci]
  - před vokálem (samohláskou) či diftongem (dvojhláskou)
    - dīvitiae [dývicié], ignorantia [ignorancia]
- Výjimky [ty]
  - je-li „i“ ve skupině „ti“ dlouhé
    - tōtīus [totýus]
  - je-li „ti“ po s, t, x:
    - ōstium [óstyum], Atticus [Atykus]
  - u slov řeckého původu
    - Tiārās [tyárás]

A teď budete
číst vy!

IMPERIVM ROMANVM

Rōma in Italiā est. Italia in Eurōpā est. Graecia in Eurōpā est. Italia et Graecia in Eurōpā sunt. Hispānia quoque in Eurōpā est. Hispānia et Italia et Graecia in Eurōpā sunt. Aegyptus in Eurōpā nōn est, Aegyptus in Āfricā est. Gallia nōn in Āfricā est, Gallia est in Eurōpā. Syria nōn est in Eurōpā, sed in Asiā. Arabia quoque in Asiā est. Syria et Arabia in Asiā sunt. Germānia nōn in Asiā, sed in Eurōpā est. Britannia quoque in Eurōpā est. Germānia et Britannia sunt in Eurōpā. Estne Gallia in Eurōpā? Gallia in Eurōpā est. Estne Rōma in Galliā? Rōma in Galliā nōn est. Ubi est Rōma? Rōma est in Italiā. Ubi est Italia? Italia in Eurōpā est. Ubi sunt Gallia et Hispānia? Gallia et Hispānia in Eurōpā sunt. Estne Nīlus in Eurōpā? Nīlus in Eurōpā nōn est. Ubi est Nīlus? Nīlus in Āfricā est. Rhēnus ubi est? Rhēnus est in Germāniā. Nīlus fluvius est. Rhēnus fluvius est.

Nīlus et Rhēnus fluvīi sunt. Dānuvius quoque fluvius est. Rhēnus et Dānuvius sunt fluvīi in Germāniā. Tiberis fluvius in Italiā est. Nīlus fluvius magnus est. Tiberis nōn est fluvius magnus, Tiberis fluvius parvus est. Rhēnus nōn est fluvius parvus, sed fluvius magnus. Nīlus et Rhēnus nōn fluvīi parvī, sed fluvīi magnī sunt. Dānuvius quoque fluvius magnus est. Corsica īnsula est. Corsica et Sardinia et Sicilia īnsulae sunt. Britannia quoque īnsula est. Italia īnsula nōn est. Sicilia īnsula magna est. Melita est īnsula parva. Britannia nōn īnsula parva, sed īnsula magna est. Sicilia et Sardinia nōn īnsulae parvae, sed īnsulae magnae sunt. Brundisium oppidum est. Brundisium et Tusculum oppida sunt. Sparta quoque oppidum est. Brundisium est oppidum magnum. Tusculum oppidum parvum est. Delphī quoque oppidum parvum est. Tusculum et Delphī nōn oppida magna, sed oppida parva sunt.

Zkouška pozornosti

- Ubi est Rōma?
- Estne Nīlus in Eurōpā?
- Estne Britannia oppidum?
- Estne Sicilia īnsula parva?

A black and white photograph of a marble torso of a Roman soldier, showing the musculature and the lower part of a cuirass with decorative scales. The figure is positioned on the left side of the frame. A speech bubble tail points from the text area towards the upper right of the torso.

**Nezbytná
terminologická
výzbroj
studenta latiny**

Deklinace (skloňování)

- *substantiva* (podstatná jména)
- *adjektiva* (přídavná jména)
- *pronomina* (zájmena)
- některá *numeralia* (číslovky)

- Latina má 6 pádů, 2 čísla, 3 rody.

Pád (*casus*)

- *nominativ*
- *genitiv*
- *dativ*
- *akuzativ*
- *vokativ*
- *ablativ*

Číslo (*numerus*)

- jednotné – *singulár* (sg.)
- množné – *plurál* (pl.)

Rod (*genus*)

- mužský – *maskulinum* (m.)
- ženský – *femininum* (f.)
- střední – *neutrum* (n.)

Konjugace (časování)

- slovesa (*verba*)
- Gramatické kategorie sloves
  - osoba (*persona*)
  - číslo (*numerus*)
  - způsob (*modus*)
  - čas (*tempus*)
  - rod (*genus*)

Číslo (*numerus*)

- jednotné – *singulár* (sg.)
- množné – *plurál* (pl.)

Způsob (*modus*)

- oznamovací – *indikativ* (ind.)
- „spojovací“ – *konjunktiv* (konj.)
- rozkazovací – *imperativ* (imp.)

Čas (*tempus*)

- přítomný – *prézens* (préz.)
- „souminulý“ – *imperfektum* (impf.)
- minulý – *perfektum* (pf.)
- předminulý – *plusquamperfektum* (plpf.)
- budoucí – *futurum I* (fut. I)
- předbudoucí – *futurum II* (fut. II)

Rod (*genus*)

- činný – *aktivum* (akt.)
- trpný – *pasivum* (pas.)

Jmenné tvary slovesné

- infinitiv (neurčitek)
- participium (příčestí)
- gerundium
- gerundivum
- supinum

Za odměnu: Národní rozdíly ve výslovnosti

- 1) – němčina
- 2) – angličtina
- 3) – francouzština
- 4) – španělština
- 5) – polština
- 6) – italština

**Děkuji za
pozornost a
příště zase
online!**

